

A Krakói Filharmóniában lesz az ősbemutatója a bécsi zeneszerző Richar Edlinger a „Vonat” című Holokauszt Szimfóniájának

Richard Edlinger (1958 – 2005), a Bécsi Filharmonikusok karmestere, magyar és osztrák zenei fesztiválok igazgatója, elismert operaszakértő volt.

Vonat (Der Zug) című Holokauszt Szimfóniájának ősbemutatója egy nappal, az úgy nevezett „Élők menete” előtt lesz. Ezt a megemlékezést a koncentrációs táborok áldozatai és túlélői emlékére tartják minden évben. Az április 24-én 18 órakor, a K. Szymanowski Filharmóniában kezdődő ősbemutató szervezője a budapesti MENSCH Alapítvány és a krakkói Osztrák Főkonzulátus. A Filharmónia zenekarát Tomasz Bugaj vezényli.

Tegnap, egy nappal „Az élők menete” előtt tartották a krakkói K. Szymanowski Filharmóniában az osztrák zeneszerző és karmester Richard Edlinger (1958-2005) „Der Zug” című Holokauszt Szimfóniájának ősbemutatóját.

Nem volt ez tiszta zenei rendezvény, és nem is csak annak szánták.

„Senki ne távozzon innen örömteli szívvel, mert a Shoah tragédiája előtt tisztelgünk” - ,mondotta a koncert előtt tartott bevezetőjében Steven A. Geiger a rendezvény főszervezője és szponzora, a MENSCH Foundation International alapítója.

Előtte szólt a jelenlévőkhöz Mezei András magyar író, aki drámai és személyes hangvétellű beszéde után egy perces némaságot kért a Holokauszt áldozatainak emlékére. Felszólalt Alfred Längle Ausztria nagykövete is.

Richard Edlinger e szimfóniával arra figyelmeztet, hogy a Holokauszt, nem egy nemzedék tragédiája, hogy az áldozatok szenvedése elérheti azokat is, akik más csillagzat alatt születtek. A mű egy négy tagú zsidó család sorsát követi, akiket visz a vonat a haláltábor felé.

A felcsendült zene olyan volt, mint amelyet várni lehetett – illusztratív, amit a szerző a Schönberg áthallások ellenére moll hangfekvésben tartott, következetesen kihasználva a szimfónia eszköztárát a pusztulás drámájának lefestésére.

Tisztán érezni Henryk Mikolaj Górecki Halotti Énekek Szimfóniájának hatását: szegényes motívumok, korlátozott skála. Hiányzott azonban, a már klasszikusnak számító Górecki-műre jellemző jelenség, a zene szinte teljes lemeztelenítése, mintegy megállítása az időben, az élet és a halál között. Érezni, hogy a szerző otthonosan mozgott a világ koncerttermeiben, ezért talán jobban bízott a zenei eszközök sokszínűségében, mint mély, a végső hátárig menő kihasználásában. A helyenként rendkívül energetikus részek dinamikusan keverednek, a csodálatos, néhány hangból álló, pozitív kicsengésű dallamokkal, amelyek nagyon szépen szólnak, különösen a gyerekek (Nagy Péter és Tanyi Ágnes) tolmácsolásában.

Egyébként a felnőtt énekesek is kiválóak voltak. Úgy a lengyel mezzoszoprán Agnieszka Cząstka, mint a magyar bariton Rezsnyák Róbert. A zenekart Tomasz Bugaj finoman, érzékkel vezette, a darab megformálása iránt érzett felelősséggel. Ritkán látni a zenészek ilyen típusú párbeszédét.

Kétségtelen szerkezeti és előadói zavart okozott a narráció. Önmagában is kockázatos a szöveg alkalmazása egy olyan zeneműnél, amely ennyire telített zenei „publicisztikával”, de Mary Elizabeth Grace kanadai színésznő angol nyelvű megszólalása, valósággal derékba törte a mű dramaturgiáját. Különösen zavaró volt ez a mű végén, amikor Fekete László kántor felkavaró módon elénekelt imája, majd a zenekar hatalmas szimfonikus „fortéje” után, a csend helyett felhangzik a szöveg. Egy valóban megrázó szöveg, de hiszen a zenéé „az örök élet hangja”.